

Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu Jana Pawła II chlubę w Polsce i za granicą. Przez 30 lat była sekretarzem redakcji «Vox Patrum», nie tylko opracowywała od strony redakcyjnej nadsyłane teksty, ale także sama publikowała artykuły i książki związane przede wszystkim z recepcją antyku chrześcijańskiego w kulturze polskiej. Zapamiętamy Panią Alicję jako osobę niezwykle pracowitą, oddaną pracy naukowej, ale także wrażliwą, życzliwą i z pokorą znoszącą długoletnią chorobę. Prosimy dzisiaj w naszej modlitwie o to, aby Pan przyjął śp. Alicję Stępniewską do swojego Królestwa i dał Jej radość nie tylko oglądania swojego Oblicza, ale także spotkania z Ojcami Kościoła, których myśl popularyzowała podczas swojego ziemskiego życia”.

Potem sam skierował do uczestników uroczystości pogrzebowej takie słowa:

„Ze śp. Alicją Stępniewską pracowałem w Zakładzie Badań nad Antykiem Chrześcijańskim i w Redakcji «Vox Patrum» od 15 II 2000 roku. Była osobą niezwykle dokładną, wykonując różne prace redakcyjne, czy też pisząc artykuły. Była też wielką patriotką – sprawy ojczyzny w hierarchii jej wartości zawsze stały na najwyższym miejscu. Jednak najbardziej ujmowało mnie w jej postawie to, że interesował ją drugi człowiek. Nie potrafiła przejść obojętnie wobec potrzebujących. Do naszej redakcji przychodziło wielu ludzi, o których często później pytała, jak im się powodzi w życiu. Na ile mogła, zawsze starała się innym pomóc. Sam też często doświadczałem tej jej troski. W życiu rzeczywiście można robić wiele różnych dobrych rzeczy, jednak najważniejsze są uczynki miłosierdzia, bo z tego będziemy sądzeni. To czyniła właśnie śp. Alicja. I taką chcemy ją zapamiętać. Nie żegnamy się z nią, bo przecież się jeszcze spotkamy. Mówimy jej tylko: «Do widzenia»”.

ks. Stanisław Longosz – Lublin

11. ŚWIĘCI BOHATEROWIE (BOHATERKI). LITERACKIE KONSTRUKCJE BOHATERSTWA W PÓŻNOANTYCZNEJ I WCZESNOŚREDNIOWIECZNEJ HAGIOGRAFII (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde, Ghent, 18-20 II 2016)

Nawiązując do popularnych ostatnio trendów badań nad późnoantyczną i wczesnośredniowieczną hagiografią (IV-XII w.) grupa badawcza Novel Saints działająca w ramach Ghent University (Gandawa, Belgia) i należąca do European Research Council (ERC), zorganizowała w dniach **18-20 II 2016 r.** w Królewskiej Akademii Języka i Literatury Niderlandzkiej (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde [= KANTL], Koningstraat 18, 9000 Ghent) I Międzynarodową Konferencję nt. *Święci bohaterowie (bohaterki). Literackie konstrukcje heroizmu w późnoantycznej i wczesnośredniowiecznej hagiografii (Holy Hero(in)es. Literary Constructions of Heroism in Late Antique and Early Medieval Hagiography)*.

W pierwszym dniu (18 II) wygłoszono referaty w ramach 3 tematycznych paneli: Panel 1 – “Reading Saints” (przewodniczący – prof. Johan Leemans): Aldo Tagliabue (University of Heidelberg), *The literary construction of a transcendent hero in*

Pontius' "Life of Cyprian"; Candace Buckner (University of North Carolina at Chapel Hill), *Dangerous Solitude: The connection between heresy and anchoritism in the Coptic "Lives of Macarius the Great and Macarius of Alexandria"*; Ewa D. Zakrzewska (University of Amsterdam), *How to construct empathy with a martyr? The case of the Bohairic Coptic "Martyr Acts"*; Panel 2 – "Gender" (przewodniczący: Christian Høgel): Anne Alwis (University of Kent), *Rhetorical Heroines: The reconstruction of the virgin martyr in Byzantium*; Erin Galgay Walsh (Duke University), *Holy Fool and Ascetic Heroine: "The Life of Onesima" in the Syriac Tradition*; Michelle Quay (University of Cambridge), *Female Heroism in Sufi Hagiographical Texts: From Sulami (d. 1021) to Attar (d. ca. 1221)*; Panel 3: "Writing Saints" (przewodniczący Marco Formisano): Markéta Kulhánková (Masaryk University), *Telling and Showing in the Construction of Heroes in Byzantine Edifying Stories*; Christa Gray (University of Glasgow), *Heroic Writing: constructions and reflections of the author in Jerome's "Lives of Holy Men"*; Virginia Burrus (Syracuse University, New York), *"The Life of Constantina": performativity, pedagogy, eros*. Na zakończenie tego dnia organizatorzy przewidzieli godzinną prezentację plakatów o tematyce hagiograficznej (ich twórcami byli Annunziata Di Rienzo, Regina Fichera, Fiona Fritz, Rivkah Gillian Glass, Aaltje Hidding, Susanne Hummel, Niamh Kehoe, Riccardo Macchioro, Nicholas Mataya, Maria Sole Rigo, Lane Springer). W tym dniu wygłosił również główny referat konferencji prof. Stephanos Efthymiadis (Open University of Cyprus), zatytułowany: *Saints and second heroes: cases and forms of an extended narrative in Byzantine hagiography*.

Kolejny dzień (19 II) wypełniony był wieloma prelekcjami wygłoszonymi w ramach 4 tematycznych paneli: Panel 4 – "(Side) Characters" (przewodniczący: Wim Verbaal): Nike Koutrakou (independent researcher), *Between Confrontation and Support: figures of temporal power as a Saint's supporting figures in 6th century Byzantine Hagiography*; Alessia Miriam Berardi (University of Toronto), *The Latin "Life of Saint Alexis" (BHL 290): a puzzling heroism*; Klazina Staat – Koen De Temmerman (Ghent University), *Home and away: family heroes and sanctity in Latin late antique Lives*; Marcia A. Morris (Georgetown University), *Saint Theodosius of Kiev as Narrative Device*; Panel 5 – "Saints and Politics" (przewodniczący: Ghazzal Dabiri): Zainab Saberpour (Institute for Humanities and Social Sciences, Teheran), *A Divine Warrior at War: Analyzing the Narratives of the Battle between Rostam and Isfandiar*; Gowaart Van Den Bossche (Ghent University), *The Hero as Ideal Ruler: Notes on the Narrative Constructions of Ibn °Abd al Zāhir's Biography of Baybars*; Panel 6 – "History" (przewodniczący: Peter Van Nuffelen): Matthew O'Farrell (Macquarie University), *The Deeds of Ardashir and the Legend of Constantine. Parallel Lives?*; Ahmad Khan (University of Oxford), *Constructing heroes in medieval Sunnism: rebellion, persecution, and death in Manaqib works*; Helen Giunashvili (Ilia State University), *Sasanian Iran and Georgia: Issues of Cultural-Religious Interrelations in the Light of Old Georgian Hagiographical Writings*; Panel 7 – "Intertextuality" (przewodniczący: Jeroen Deploige): Nienke Vos (VU University Amsterdam), *Narrating Heroism: The Case of Sulpicius' "Vita Martini"*; Marianne Sághy (Central European University), *"Incliti Martyres": Constructing the Roman Martyr as Hero(ine) in the "Epigrams" of Bishop Damasus*; Piet Gerbrandy (University of Amsterdam), *Fail Again. Fail Better. Notker and Hartmann on the impossibility of writing the "Life of St. Gallus"*.

W ostatnim dniu obrad (20 II) wygłoszono w ramach 2 paneli tematycznych następujące referaty: Panel 8 – "Local Saints" (przewodniczący: Marc Van

Uytfanghe): Sergey Minov (University of Oxford), *The Syriac "Life of Mar Yareth the Alexandrian": Constructing the Life of a local holy man in the late antique Mesopotamia*; Sabine Fialon (Université Montpellier III), *Rhétorique de l'éloge et construction des modèles de sainteté dans l'hagiographie africaine (II^e-VI^e siècles)*; Marta Tycner (Universities of Warsaw and Oxford), *Pagan deities and Christian saints in Late Antique Gaul*; Christian Høgel (University of Southern Denmark), *Saint Sampson: founder of hospital and broker of imperial humanitarianism*; Panel 9 – "Collective Lives" (przewodniczący: Danny Praet): James Corke-Webster (Durham University), *Surveying Hero(in)es: The Collective Biographies of Eusebius of Caesarea*; Johan Leemans (KU Leuven), *Heroes for Changing Times. The Literary Construction of Martyrdom in Gregory of Nyssa's "Second Homily on the Forty of Sebaste"*. Całość konferencji uwieńczyła dyskusja i końcowe wnioski.

Podsumowując trzeba stwierdzić, że podczas obrad konferencji zaprezentowano szeroką panoramę konstrukcji literackich bohaterów, zarówno z różnych gatunków hagiograficznej narracji, jak też z różnych tradycji językowych. Wskazano też na istotne cechy, które kształtują postać bohatera w hagiografii chrześcijańskiej. Autorzy prelekcji sięgali też do różnych tradycji literackich, np. pogańskich, żydowskich, apokryficznych, a nawet z kręgu islamu. Wydaje się jednak, że te ostatnie miały jedynie walor porównawczy, ponieważ hagiografia chrześcijańska ukształtowała się dużo wcześniej, stąd niekoniecznie ta tematyka musiała być ujęta w programie sympozjum. Wśród prelegentów były też akcenty polskie w osobach Ewy D. Zakrzewskiej (University of Amsterdam) oraz Marty Tycner (Uniwersytet Warszawski).

Józef Figiel SDS – Lublin, KUL

12. OJCOWIE KOŚCIOŁA W POLEMICE Z HEREZJAMI (Lublin, KUL, 17-19 V 2016)

W dniach 17-19 V 2016 r. Katedra Patrologii Greckiej i Łacińskiej KUL, Katedra Historii Kościoła w Starożytności i Średniowieczu KUL, Katedra Historii Starożytnej i Bizantyńskiej KUL oraz Sekcja Patrystyczna przy Komisji ds. Nauki Katolickiej Konferencji Episkopatu Polski zorganizowały drugą już Międzynarodową Konferencję Patrystyczną na temat: **Ojcowie Kościoła w polemice z herezjami** (*The Church Fathers in the Polemics against Heresies*). Obrady odbywały się w auli Instytutu Muzykologii na Wydziale Teologii KUL (sala nr C-1031). Uroczystego otwarcia konferencji (godz. 9.00) dokonał Wielki Kanclerz KUL – J.E. Abp Metropolita Lubelski dr hab. Stanisław Budzik, który przywitał wszystkich uczestników i zachęcił do owocnych obrad. Po nim przemawiali jeszcze: ks. prof. dr hab. Dariusz Tkaczyk – prorektor KUL, dr hab. Przemysław Czarnek – wojewoda lubelski, ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski – dziekan Wydziału Teologii KUL oraz ks. prof. dr hab. Jerzy Pałucki – dyrektor Instytutu Historii Kościoła i Patrologii KUL. Następnie rozpoczęły się obrady, które organizatorzy podzielili na 5 sesji. Każda z nich podzielona była na dwie części, które z kolei wienńczyła dyskusja na temat odczytanych referatów i półgodzinna przerwa. Pierwszą (9.30-14.00) poprowadził dr hab. Paweł Wygrałak, prof. UAM. W jej ramach wygłoszono następujące referaty: ks. dr hab. Bogdan Czyżewski, prof. UAM (Poznań), *Herezje wczesnochrześcijańskie – zagadnienia wprowadzające*; ks. dr hab. Paweł